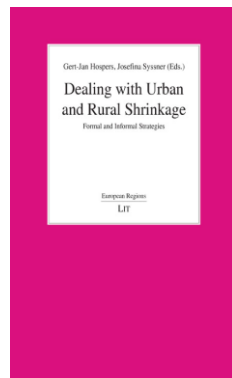
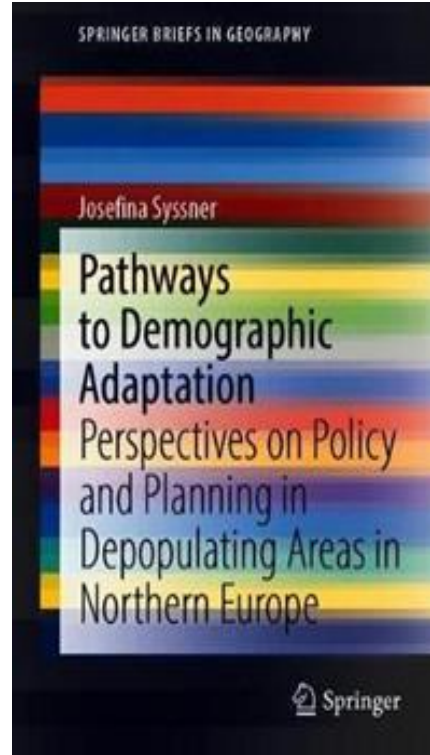
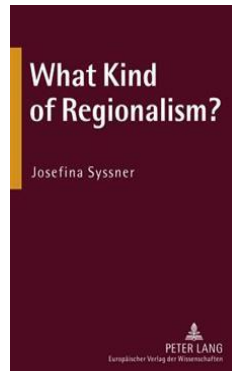
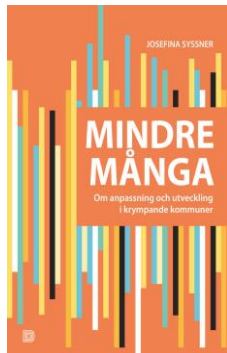

Anpassning och utveckling i krympande kommuner

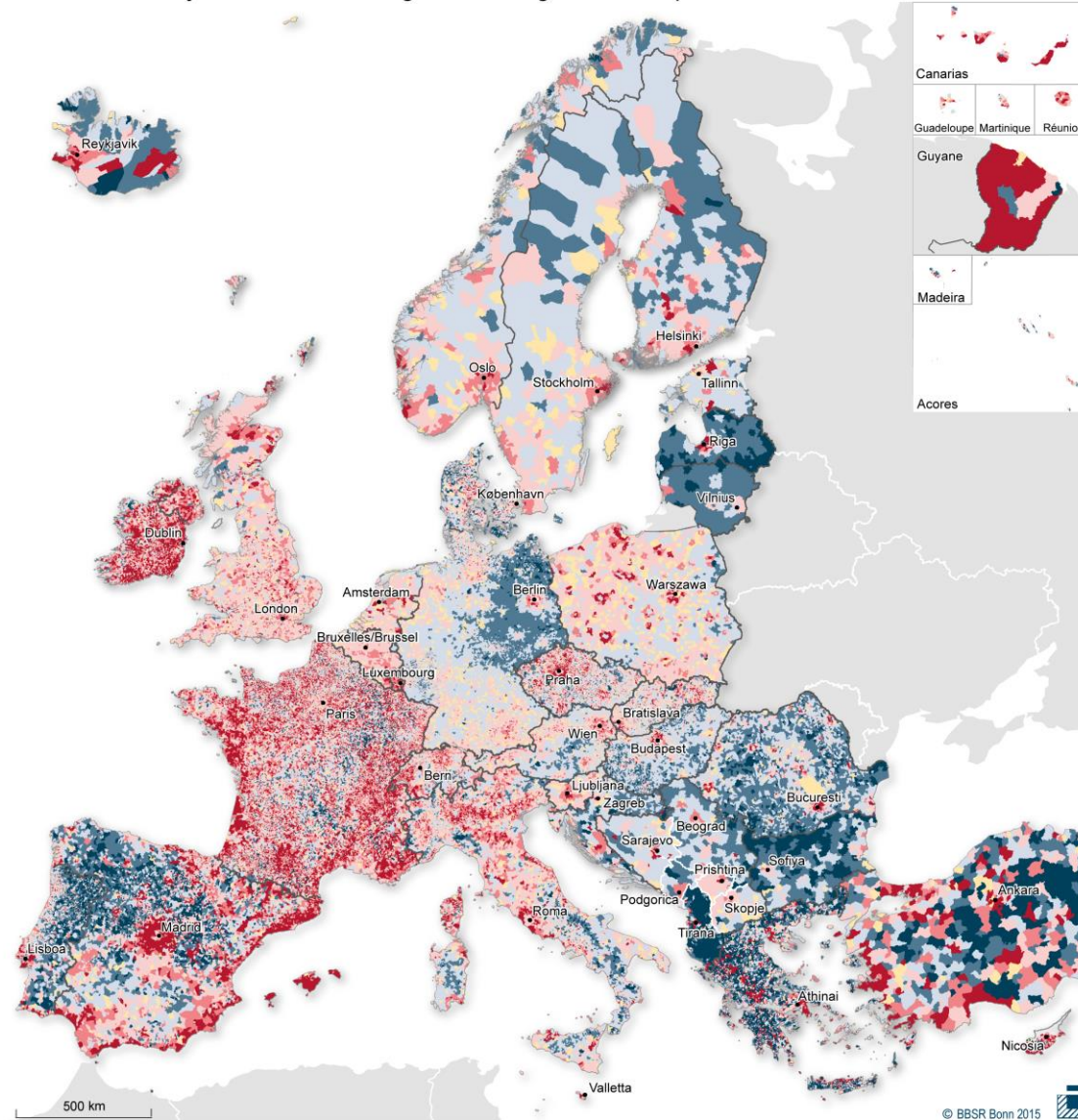
Josefina Syssner

Bakgrund

- Urbanisering
- en megatrend som påverkar hela världen.
- Hälften av Sveriges kommuner är mindre idag än på 1970-talet.
- Stora kommuner växer, små kommuner krymper.
- Inomkommunal urbanisering.

Durchschnittliche jährliche Bevölkerungsentwicklung in den europäischen lokalen Gebietseinheiten

Durchschnittliche jährliche Bevölkerungsentwicklung von 2001-2011* in % in den Gemeinden (LAU2)**

* Bevölkerungsdaten: Zensus 2001, 2011;
BG: 2004, 2011; FR: 1999, 2009; IT: IE, NL, PL, SI, RO: 2002, 2011;
SK: 2007, 2014; ME: 2003, 2011; MK: 2007, 2013
Registrierzahlen: DK: 2007, 2013; KS: 2011, 2013
** Lokale Gebietseinheiten: LAU2; BG, LT, ME, MK, TR: LAU1;
Äquivalente Gebietseinheiten: LAU2 Äquivalente: AL, FO, GL;
LAU1 Äquivalente: BA, KS, RS

Datenbasis: Laufende Raumbearbeitung Europa,
Datengrundlagen: Nationale Statistische Ämter
Geometrische Grundlage: GR GeoMarketing
außer UK Data Service für das Vereinigte Königreich
und IGN GEOFLA für die französischen Übersee-
départements.
Bearbeitung: R. Binot, L. Bradler, N. Körner-Blätgen,
T. Panwittler, V. Schmidt-Seiwert

Wachsende und schrumpfende Städte und Gemeinden in Deutschland

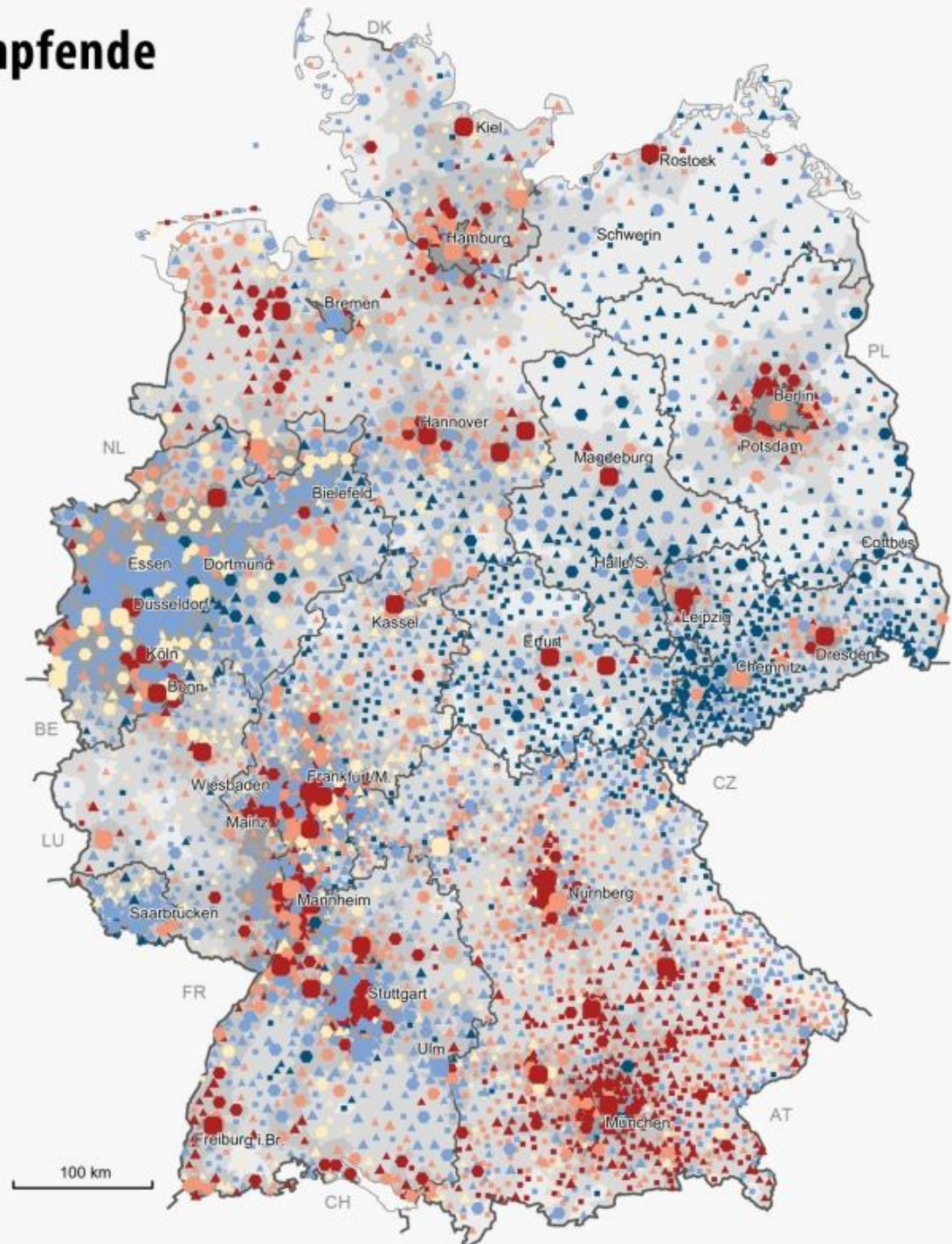
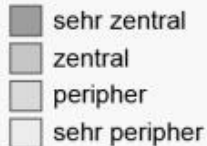
Relative, am bundesweiten Trend gemessene Wachstum/Schrumpfung:

Stadt- und Gemeindetyp

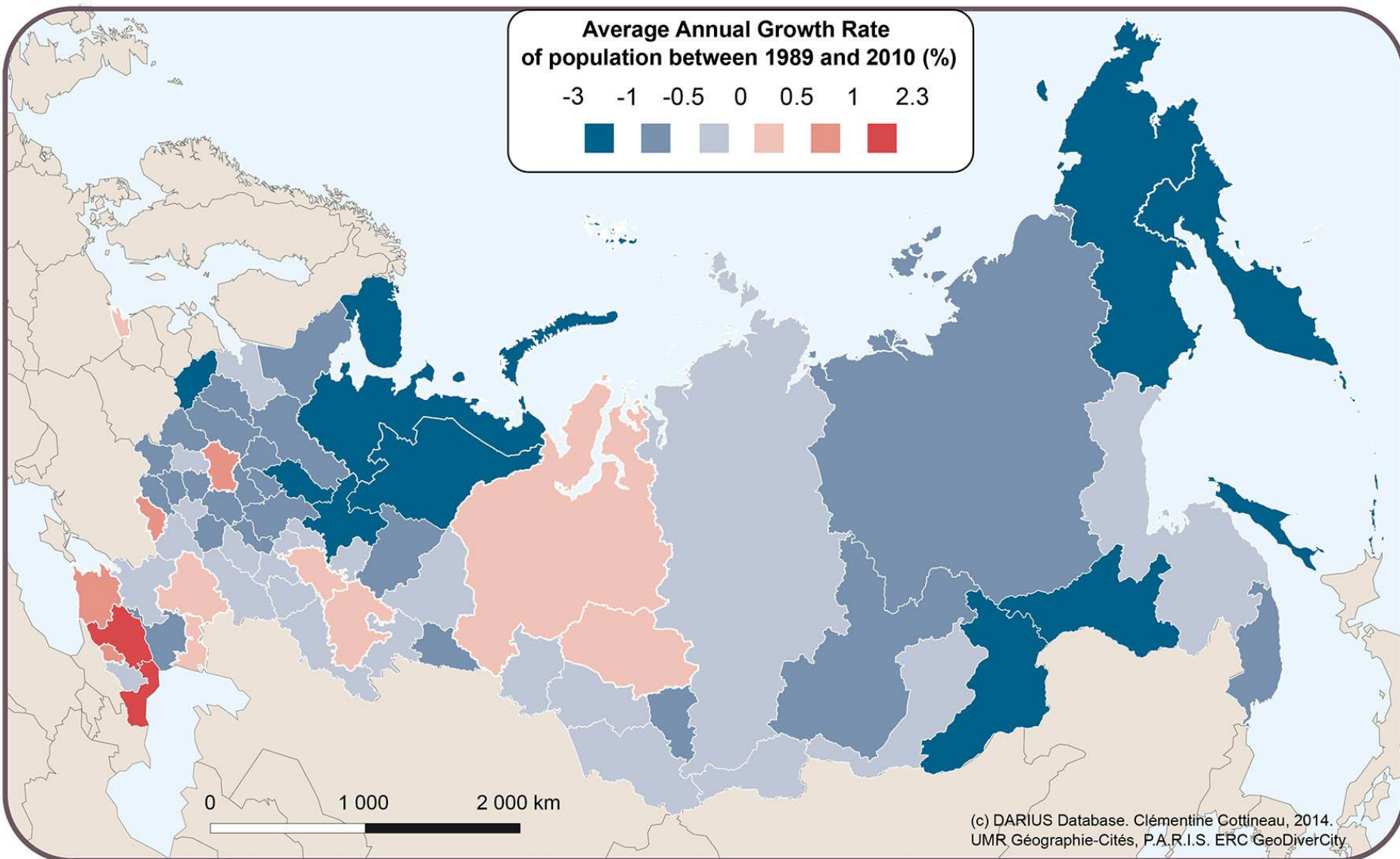
Lage

Datenbasis: Laufende Raumbeobachtung der BBSR
Geometrische Grundlage: BKG Kreise, 31.12.2013
Bearbeitung: A. Milbert; Quelle: BBSR, Bonn 2015

**Average Annual Growth Rate
of population between 1989 and 2010 (%)**

-3 -1 -0.5 0 0.5 1 2.3

(c) DARIUS Database. Clémentine Cottineau, 2014.
UMR Géographie-Cités, P.A.R.I.S. ERC GeoDiverCity

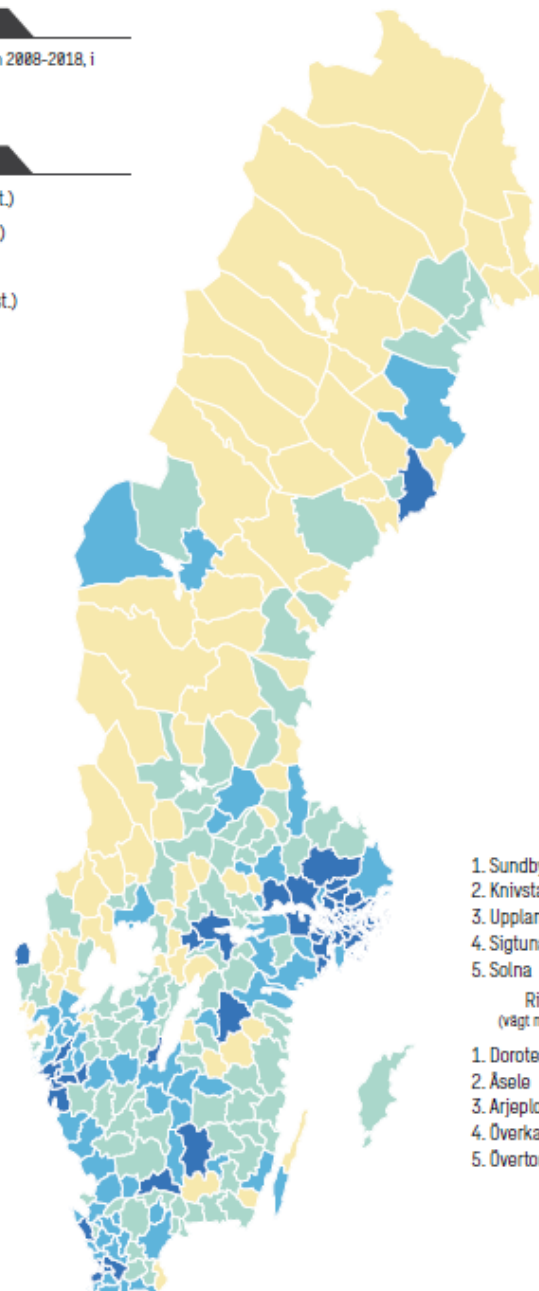
KARTAN VISAR

Befolkningsutvecklingen 2008-2018, i procent.

Datakälla: SCB.

VÄRDEN

- 12 till 40 % (57 st.)
- 6 till 11 % (77 st.)
- 0 till 5 % (94 st.)
- 12 till -1 % (62 st.)

1. Sundbyberg	40 %
2. Knivsta	31 %
3. Upplands-Bro	27 %
4. Sigtuna	25 %
5. Solna	24 %

Riket
(vägt medeltal)

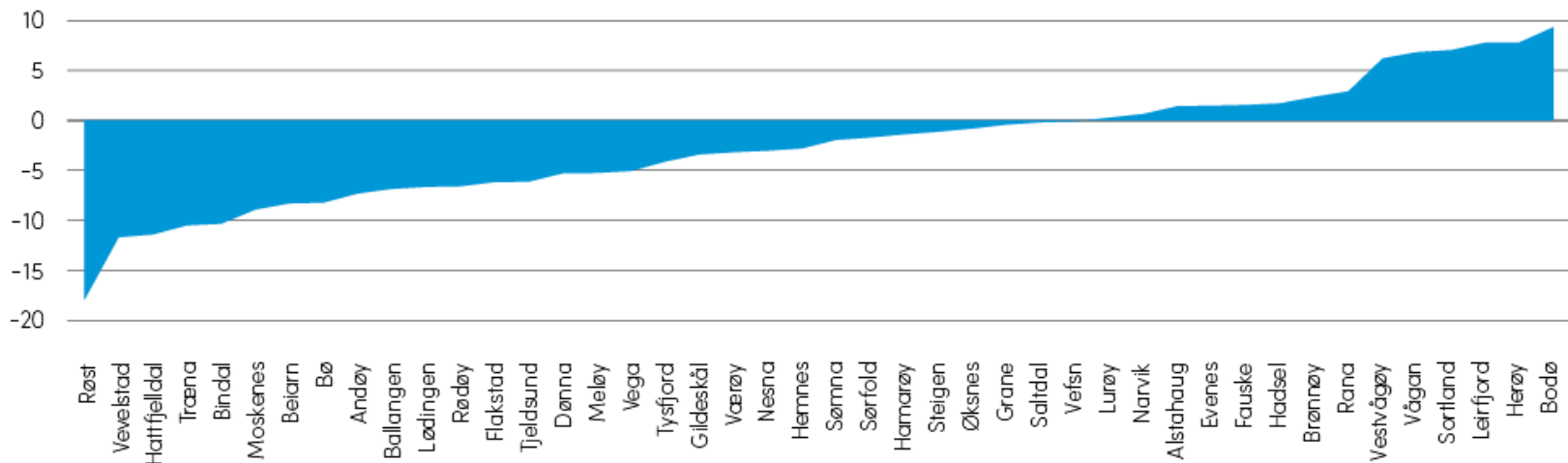
1. Dorotea	-12 %
2. Åsele	-11 %
3. Arjeplog	-11 %
4. Övertorneå	-11 %
5. Övertorneå	-11 %

FEM I TOPP

FEM I BOTTEN

Källa:
Sveriges Nya Geografi 2019
Författare
Emma Andersson
Sebastian Christner
Patrik Jean-Simon
Stefan Wing

Befolkningsutvikling Nordland

Vad lär vi oss av detta?

- Befolkningsminskning är en lika vanlig planeringsförutsättning som befolkningstillväxt.
- Vi behöver bli bättre på att utveckla goda samhällen på platser som har ett minskande befolkningsunderlag.

Vad beror detta på?

Urbaniseringens drivkrafter

- Från råvarubaserad ekonomi till tjänste- och serviceekonomi.
- Ökade krav på utbildning skapar selektiv utflyttning.
- Förändrade preferenser bland befolkningen?
- Ogynnsam befolkningsstruktur skapar negativa födelsenetton.

Vilka är konsekvenserna?

Urbaniseringens konsekvenser

- Kommunen som välfärdsleverantör
- Kommunen som samhällsbyggare
- Kommunen som politisk och demokratisk arena
- Kommunen som organisation och förvaltning
- Kommunen som arbetsgivare

Våra slutsatser

Våra resultat

1. Befolkningsutveckling uppfattas som viktig fråga.
2. Många har svårt att sätta frågan i större sammanhang, och hoppas på att kunna vända utvecklingen.
3. Tillväxt är normen och det är svårt att prata om minskande befolkning.
4. Det saknas strategier för att hantera befolkningsminskning.

Slutsats

Demografisk förändring är **ett faktum**, som kommunala beslutsfattare kan **påverka i liten grad**. Kommunerna vidtar **en rad åtgärder** för att hantera utmaningar förknippade med en minskande befolkning, men dessa är **situationsbundna** i hög grad.

*Därför efterfrågar vi en **lokal anpassningspolitik**.*

TILLVÄXTPOLITIK

```
graph TD; A[TILLVÄXTPOLITIK] --> B[ÅTGÄRDER: Stöd till platsmarknadsföring, entreprenörskap, företagsklimat, investeringar, besöksnäring]; B --> C[SOM SYFTAR TILL att skapa tillväxt, arbetstillfällen, företagsetableringar.]; C --> D[SOM SKA RESULTERA I ...förstärkt skatteunderlag, bättre förutsättningar för kommunens organisation och verksamhet...];
```

ÅTGÄRDER:

Stöd till platsmarknadsföring,
entreprenörskap, företagsklimat,
investeringar, besöksnäring

SOM SYFTAR TILL

att skapa tillväxt, arbetstillfällen,
företagsetableringar.

SOM SKA RESULTERA I

...förstärkt skatteunderlag, bättre
förutsättningar för kommunens organisation
och verksamhet...

TILLVÄXTPOLITIK

ÅTGÄRDER:
Stöd till platsmarknadsföring,
entreprenörskap, företagsklimat,
investeringar, besöksnäring

SOM SYFTAR TILL
att skapa tillväxt, arbetstillfällen,
företagsetableringar.

SOM SKA RESULTERA I

...förstärkt skatteunderlag, bättre
förutsättningar för kommunens organisation
och verksamhet...

ANPASSNINGSPOLITIK

ÅTGÄRDER :
Mellankommunala samarbeten, samverkan
med civilsamhälle, nya verksamhetsformer.
Tydligare prioriteringar. Skattehöjning.

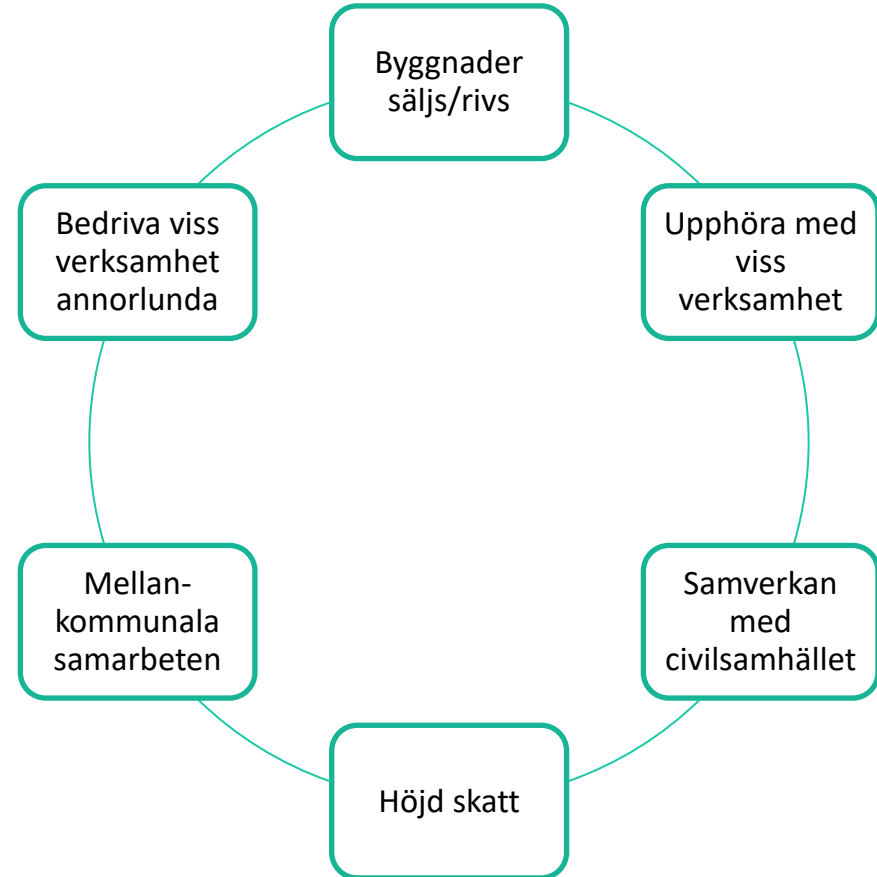
SOM SYFTAR TILL
att anpassa kommunens organisation och
verksamhet efter rådande och framtida
förutsättningar.

SOM SKA RESULTERA I

... en ekonomi i balans, bibehållen kvalitet
trots minskade resurser.

Lokal anpassningspolitik

En politik som syftar till att anpassa kommunens organisation och verksamhet till förändrade demografiska förhållanden.

Planeringens betydelse

- Kontextoberoende mål
- Goal dependencies
- Institutionaliserade misslyckanden
- Behov av alternativa mål

Diskutera

- Känner ni igen er i problembilden?
- Känner ni igen er i de beslut som beskrivs här?
- Går det att bedriva en visionär anpassningspolitik?
- Hur kan man prata med medborgarna om dessa problem?

www.liu.se/cks

josefina.syssner@liu.se